

De herziening van de wet van 25 mei 1999

Commissies Buitenlandse Betrekkingen
Kamer en Senaat

Robrecht Renard

Brussel 29/04/2008

INDELING

1. De wet uit 1999 is verouderd
2. Bouwstenen voor een nieuwe wet
3. Concrete aanbevelingen

1. De wet uit 1999 is verouderd

- Omdat in mei 1999 een aantal belangrijke internationale afspraken en verklaringen nog niet bestonden:
  - Initiatief tot schuldverlichting HIPC-II, met de PRSP als centraal element, en geïnspireerd op de Comprehensive Development Framework (CDF) van J. Wolfensohn van de Wereldbank
  - Millennium Verklaring uit 2001, en MDG's
  - Monterrey 2003
  - Parijs Verklaring van 2005
  - EU Consensus 2005 en EU Code of Conduct
- Omdat België in 1999 niet volop mee was met het nieuwe denken rond de hulp

2. Bouwstenen voor een nieuwe wet

- De grootste uitdaging voor de hulp is (cfr P.Collier 'The bottom billion')
  - extreme armoede
  - in landen met ontwikkelingsremmende instituties en politieke systemen
  - en grote hulpafhankelijkheid
- In deze landen zijn de resultaten van de hulp wel niet mislukt, maar toch ontgoochelend gebleken
- Doorheen de slogans en de modes, zijn er inzichten uit bijna een halve eeuw ontwikkelingshulp aan zulke landen die de nieuwe wet moet erkennen

Les 1

- Deze landen zijn zo zwak institutioneel dat ze grote aantallen projecten niet kunnen absorberen en omzetten in ontwikkeling (paradigma 1: jaren 60)
- De hulp gebruiken als wapen om de regering te dwingen om het beleid aan te passen is maar in beperkte mate succesvol gebleken
- (paradigma 2: jaren 80)
- De hulp moet er integendeel inspelen op deze belangrijkste rem op de ontwikkeling (paradigma 3: vanaf 2000)

De drie paradigma's op een rijtje

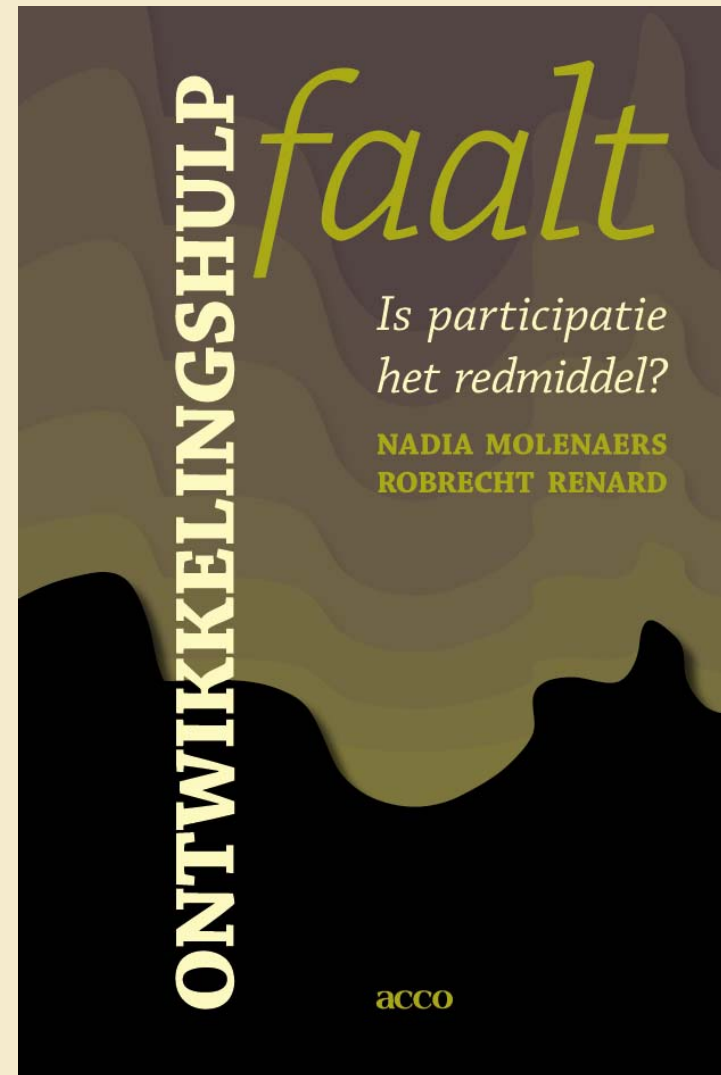
periode	belangrijkste 'rem' op ontwikkeling	oplossing	houding tegenover overheid
1960-1980	<ul style="list-style-type: none"> - fysisch kapitaal - menselijk kapitaal 	<ul style="list-style-type: none"> - projecten 	<ul style="list-style-type: none"> - omzeilen
1980-2000	<ul style="list-style-type: none"> - macroeconomisch beleid 	<ul style="list-style-type: none"> - structurele aanpassing 	<ul style="list-style-type: none"> - confronteren
2000-	<ul style="list-style-type: none"> - eigenaarschap - goed bestuur 	<ul style="list-style-type: none"> - PRSP - budgetsteun - beleidsdialoog 	<ul style="list-style-type: none"> - aanporren

Beleidsinstrumenten voor de nieuwe aanpak

- Selectiviteit: de nieuwe aanpak vereist een minimum aan politieke wil in het ontvangende land, en die is in een aantal gevallen niet voldoende aanwezig
- Versterking van de instituties van de staat, door budgetsteun en capaciteitsopbouw
- Beleidsdialoog: de hulp is een zacht wapen om de regering aan te porren
- Consensuele conditionaliteiten: een manier om de hervormers te steunen en de goede bedoelingen contractueel vast te leggen

- De rol van de civiele maatschappij in de nieuwe hulpaanpak is zeer belangrijk, maar de mechanismen van ondersteuning en financiering moeten dringend worden aangepast

Molenaers N. Renard R. (2007), *Ontwikkelingshulp Faalt, Is Participatie het redmiddel?* Voorburg & Leuven: Acco, 239 p.

Les 2

- Donoren hebben in hulpafhankelijke landen een chaos gecreëerd door elk afzonderlijk te willen werken, met eigen prioriteiten, eigen procedures, en een verregaande controle op de uitvoering van 'hun' projecten
- De oplossing is 'harmonisatie' tussen donoren, niet als vrome intentie, maar vastgelegd in procedures en spelregels
- Dit is belangrijk voor een kleine donor als België (3% EU, <2% DAC)

3. Concrete aanbevelingen

Mijn concrete aanbevelingen :

- De nieuwe wet zou moeten antwoorden op de uitdagingen van de Parijs Verklaring
- De versnippering van de Belgische hulp is een structurele zwakte die moet worden tegengewerkt

De wet en de Parijs Verklaring (DAC 2005)

- De Parijs Verklaring voorziet een aantal indicatoren waarmee de vooruitgang van de donoren kan beoordeeld worden
- We hergroeperen ze hier in 4 punten, waarbij ik telkens ook de Engelse omschrijving geef
- Er zijn volgens mij geen goede redenen om deze indicatoren niet om te zetten in principes voor de nieuwe wet

Indicatoren uit de Parijs Verklaring

- Ontbinding
  - Aid untied
- Afstemming van de hulp (waar mogelijk)
  - Aid on budget
  - Use country PFM system
  - Use country procurement system
  - Parallel PIUs avoided
  - Programme-Based Approaches used
- Harmonisatie (altijd wenselijk)
  - TA co-ordinated
  - Donor missions and analytical work pooled
- Partner relaties
  - In year predictability
  - Mutual accountability assessments in place

De versnippering van de hulp tegengaan

1. Ontwikkelingssamenwerking en Buitelandse Zaken

- België heeft gekozen voor een bepaald model (Scandinavische landen en Nederland) waarbij OS wordt geïntegreerd in BuZa
- Maar die integratie moet tussen gelijke partners gebeuren, en dat is in België, in tegenstelling tot de andere landen, NIET het geval
- Daardoor dreigt OS soms in de verdrinking te geraken

De versnippering van de hulp tegengaan

2. DGOS, BTC, BIO

- Het werken met verschillende autonome organisaties kan worden verdedigd, en het bestaan van BTC of BIO wordt niet in vraag gesteld, integendeel
- Wel moeten DGOS, BTC en BIO beter samenwerken, en dit moet institutioneel worden geregeld
- Twee problemen springen in het oog: de samenstelling van de raden van bestuur, en het ontbreken van een 'Belgian window' in de partnerlanden

3. Multi, bi-multi, en bilateraal

4. Direct en indirect zijn te sterk gescheiden (teveel autonomie voor de indirecte)

5. Geografisch (teveel partnerlanden) en sectoraal (België moet enkele subsectoren kiezen waarin het internationaal wil specialiseren)

Bedankt

Merci

**www.ua.ac.be/dev/bos
robrecht.renard@ua.ac.be**